

Marktconsultatie

Navigeren met je smartphone op stations

Versie	D002
Datum	18 september 2024
Status	Definitief
TN kenmerk	473286

Inhoudsopgave

1	Navigatie met je smartphone!	3
1.1	Digitaal navigeren op stations in 2026	3
1.2	Ambities	4
1.3	Scope	4
1.4	Dilemma	4
1.5	Voorgenomen wijze van contracteren	4
1.5.1	Indeling in contracten	4
1.5.2	Wijze van aanbesteden	5
2	Vragen	5
2.1	Algemene bedrijfsinformatie	5
2.2	Zijn onze eisen realistisch?	5
2.3	Maken we met onze eisen wel de beste keuze?	5
2.4	Hoe houden we zicht op toekomstige ontwikkelingen?	5
2.5	Overig	6
3	Procedure van de marktconsultatie	6
3.1	Wij zoeken uw ideeën!	6
3.2	Procedure	6
3.3	Planning	7
3.4	Contact	7
3.5	Open en eerlijk	7
4	Bijlagen	8

1 Navigatie met je smartphone!

ProRail wil de stations nog beter toegankelijk maken voor mensen met een visuele of fysieke beperking. En dat hopen we te doen door een navigatie app te lanceren die je helpt bij het vinden van het juiste perron, de kaartautomaat, de bushalte en, wie weet, ook het toilet. ProRail is een kei in het standaardiseren van de wayfinding in het station met fysieke borden. En ProRail heeft een standaard ontwikkeld en uitgerold voor de tactiele markering van veilige routes door het station. Eenvoudig, eenduidig en veilig zijn de kernwaarden.

Maar hoe je dat vertaalt naar een gebruiksvriendelijke en stabiele app is voor ProRail onbekend terrein. Daarom roepen we de hulp in van partijen die daar wel kennis en ervaring mee hebben.

Uitgedaagd? Lees dan vooral verder.

1.1 Digitaal navigeren op stations in 2026

ProRail B.V. is verantwoordelijk voor het spoorwegnet van Nederland: aanleg, onderhoud, beheer en veiligheid. Medewerkers zorgen ervoor dat elke dag, 24/7, 1.200.000 reizigers en 100.000 ton goederen op hun plaats van bestemming komen, met 6550 treinen over ruim 7000 kilometer spoor. Het spoorwegnet is met recht het kloppend hart van mobiel Nederland.

ProRail werkt aan de bereikbaarheid van Nederland door te zorgen voor een optimaal spoornetwerk. We verdelen de capaciteit op het spoor, regelen alle treinverkeer, bouwen en beheren stations en leggen nieuw spoor aan. Tevens onderhoudt ProRail bestaande infrastructuur zoals spoor, wissels, seinen en overwegen. Dat weten we allemaal wel. Maar ProRail is ook verantwoordelijk voor de toegankelijkheid van alle (400!) treinstations. En onder een toegankelijk station verstaan we dat iedereen, ongeacht een beperking, zijn of haar weg op een veilige manier kan vinden. Daarin zijn we al heel ver. Als voorbeeld: alle stations zijn voorzien van een tactiele routemarkering waarmee blinden en slechtzienden veilig van en naar het perron geleid worden.

Goed genoeg? Nee, zeker niet!

Er zijn op het gebied van routegeleiding best nog wel verbeteringen mogelijk. Een lastig detail is bijvoorbeeld de bereikbaarheid van toiletten. In onze wayfinding zijn die wel opgenomen, maar in de tactiele route geleiding (met goede redenen) niet.

En een tactiele route markering is mooi en veilig, maar waar je bent en in welke richting je op een keuzepunt verder moet om je doel te bereiken vertelt die tactiele markering je niet. Tenminste; niet zoals de bewegwijzeringsborden de weg wijzen aan de reizigers die de borden wel kunnen lezen.

ProRail denkt dat een navigatie-app op je smartphone die lacune kan oplossen. En als bijvangst kunnen we daarmee misschien ook alle andere reizigers een hulpmiddel aanbieden waarmee de snelste route naar een doel kan worden gevonden. Een route die bij je past, bijvoorbeeld omdat je kunt kiezen voor een route zonder trappen.

We zijn nu al een tijdje bezig met onderzoek naar een navigatiehulpmiddel maar we kunnen nog geen keuze maken.

Zo zijn er door ProRail medio 2022 op Den Haag CS drie systemen getest in samenwerking met de Oogvereniging en Visio. De conclusie was toen nog dat geen van de systemen voldeed aan de gebruikersverwachting.

Omdat we toen nog geen idee hadden wat we mochten verwachten van digitale routegeleiding hebben we regelmatig overleg met de Oogvereniging Nederland en het platform Kennis over Zien, een samenwerking tussen Koninklijke Visio en Bartiméus. Met die overleggen en van de test van 2022 hebben we veel geleerd. We hebben, samen met Oogvereniging en Kennis over Zien een programma van eisen opgesteld om zo objectief producten te kunnen toetsen en vergelijken. En die eisen wil ProRail jullie, de ontwikkelaars en bouwers van navigatieapps, voorleggen.

1.2 Ambities

ProRail heeft de ambitie om een navigatie app te lanceren die iedereen helpt bij het navigeren op stations. De ambitie is dat de app iedereen helpt, maar de prioriteit ligt bij de blinden en slechtzienenden. Zij hebben de meeste behoefte aan een hulpmiddel om in de steeds drukker en hectischere omgeving van onze stations goed de weg te kunnen vinden. De voornaamste eisen zijn dat de navigatie app gebaseerd is op de tactiele routegeleiding (geleidelijnen systeem) en –als extra buiten de geleidelijnen- de beschikbare toiletten vindbaar maakt. Dat zijn op dit moment de functionele basiseisen. Maar we kijken zeker ook naar de mogelijkheden die een navigatiesysteem biedt voor niet blinden en slechtzienenden.

En als we echt aan het dromen slaan: zou het niet mooi zijn als we in heel Nederland één navigatieapp hebben die werkt op alle OV stations, Schiphol inclusief!

1.3 Scope

In eerste instantie wil ProRail de grootste en meest uitdagende stations voorzien van een navigatie app. Denk aan ca. 20 tot 25 stations met meerdere perrons, een traverse of onderdoorgang, toiletten en verschillende vormen van aansluitend openbaar vervoer. En als dat werkt en aanslaat bij onze reizigers, willen we dat uitbreiden naar de minder grote stations tot en met de haltes waar alles in de openlucht is opgesteld.

1.4 Dilemma

Navigatie met behulp van een smartphone is niet nieuw. Wie gebruikt er niet Googlemaps in een onbekende omgeving? En denk aan TomTom, dat was in z'n hoogtijdagen zo'n beetje een soortnaam voor allerlei losse kastjes van diverse leveranciers. Maar dat zijn systemen die werken op basis van GPS-signalen. En dat werkt niet in een gebouwde omgeving. Dan wordt het ingewikkeld. Er zijn ondertussen best wel wat systemen beschikbaar die wel indoor werken, maar een toonaangevend systeem met een grote dekking en leidende positie wat aantallen gebruikers betreft is er ons inziens nog niet. En dat maakt het nu nog onmogelijk om een systeemkeuze te maken. Daarom willen we de markt uitdagen en een aantal richtinggevende vragen stellen.

1.5 Voorgenomen wijze van contracteren

1.5.1 Indeling in contracten

Het proces dat ProRail in gedachte heeft is:

- Marktconsultatie (Q3/Q4-2024);
- Europese aanbesteding (Q1/Q2 2025);
- Installatie eerste 25 stations gereed (Q4 2025).

1.5.2 Wijze van aanbesteden

De marktconsultatie is op TenderNed gepubliceerd. Na de marktconsultatie is ProRail voornemens een Europese aanbesteding te starten.

2 Vragen

2.1 Algemene bedrijfsinformatie

1. Graag ontvangen wij informatie over uw organisatie waarbij minimaal de volgende gegevens zijn opgenomen:
 - a. Naam van de organisatie;
 - b. Adres van de organisatie;
 - c. Contactgegevens (naam, functie, e-mail en telefoonnummer);
 - d. Omzet over 2023 en 2024 in €
(betreft omzet gerelateerd aan digitale routegeleiding);
 - e. Aantal medewerkers;
 - f. Aantal medewerkers in Nederland dat zich specifiek richt op digitale routegeleiding zoals bedoeld in deze marktconsultatie;
 - g. Indien uw organisatie onderdeel uit maakt van een holding:
 - o Naam van de holding organisatie;
 - o Omzet in € van de holding organisatie;
2. Op welke wijze geeft uw organisatie invulling aan Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO)?
3. In welke mate en op welke wijze heeft uw organisatie relevante ervaring met het aanbieden van digitale routegeleiding?

2.2 Zijn onze eisen realistisch?

We willen weten of de eisen (zie bijlagen) zoals we die nu hebben opgeschreven tot een maakbaar systeem leiden. En is het dan ook nog betaalbaar? Of stellen we eisen die de navigatieapp onnodig duur maken? Of misschien wel: sluiten we met onze eisen bestaande apps uit?

2.3 Maken we met onze eisen wel de beste keuze?

En als een systeem voldoet aan onze eisen, levert dat dan wel het beste systeem op? Of moeten we de eisen aanscherpen of juist versoepelen?

2.4 Hoe houden we zicht op toekomstige ontwikkelingen?

De wereld verandert op dit moment misschien wel sneller dan we kunnen bevatten. Een voorbeeld: twee jaar geleden was AI iets exotisch, nu is het iets wat niet meer weg te denken is en wordt het al veelvuldig gebruikt. Digitale navigatie kan ook zo iets zijn (of worden). ProRail wil voorloper zijn en blijven op navigatie gebied. En daarom moet een navigatiesysteem zodanig zijn opgebouwd dat het niet allerlei technische ontwikkelingen buitensluit.

Zeker op het gebied van de mens-machine interface verwachten wij ontwikkelingen die helpen bij de navigatie. Googleglass of Applevision zijn nu nog exclusieve “speeltjes”, maar wat nou als ze gemeengoed worden. Kan het navigatiesysteem daar dan op aansluiten?

Daarom de vraag: Hoe zorgt ProRail ervoor dat een navigatieapp altijd kan worden aangepast aan ontwikkelingen die de functionaliteit en het gebruikersgemak van de app vergroten?

2.5 Overig

Indien er op grond van deze marktconsultatie op basis van dit document nog vragen zijn die voor uw antwoord essentieel zijn: kunt u deze, kort en bondig, puntsgewijs weergeven? Hierbij niet alleen de vraag, maar tevens een toelichting waaruit blijkt dat de vraag noodzakelijk is voor uw beantwoording.

3 Procedure van de marktconsultatie

3.1 Wij zoeken uw ideeën!

Ter voorbereiding op de voorgenomen aanbesteding, wil ProRail de mening van marktpartijen over de eisen aan een navigatieapp en de haalbaarheid van de opgestelde strategie achterhalen.

Wij wisselen graag met u van gedachten wisselen over onze vragen. We doen dat aan de hand van de schriftelijk te beantwoorden vragen, maar gaan, indien nodig, ook met alle uitgevraagde partijen afzonderlijk in gesprek.

Wij verwachten met deze marktconsultatie een beeld te krijgen van de technische mogelijkheden en willen hiermee een uitdagende maar haalbare set eisen vaststellen.

3.2 Procedure

Deze marktconsultatie is gepubliceerd op TenderNed als open marktconsultatie. Dit houdt in dat alle partijen in de markt de gelegenheid krijgen deel te nemen.

De marktconsultatie bestaat uit twee stappen:

1. Schriftelijk: het beantwoorden van de vragen (zie hoofdstuk 2);
2. Individuele gesprekken met (een deel van) de marktpartijen die hebben gereageerd.

Allereerst wordt aan u gevraagd de antwoorden op de vragen in hoofdstuk 2 in te dienen bij jan.debeer@prorail.nl voor de datum genoemd in paragraaf 3.3.

Vervolgens zal ProRail de reacties analyseren en op basis daarvan kan ProRail bepalen om met alle of een deel van de partijen een vervolgesprek te plannen. Indien ProRail nog vragen heeft en/of onduidelijkheden in de antwoorden nader toegelicht wil hebben worden partijen individueel uitgenodigd.

Van elk individueel gesprek zal een verslag worden gemaakt dat ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de deelnemende partij. Vervolgens zal ProRail van alle gesprekken en schriftelijke antwoorden één integraal (geanonimiseerd) verslag maken waarin de belangrijkste conclusies uit de schriftelijke reacties en de gesprekken worden vastgelegd. In dit verslag zal in ieder geval geen concurrentiegevoelige informatie gedeeld worden. Het definitieve document zal op TenderNed worden gepubliceerd en ter informatie worden bijgevoegd aan het aanbestedingsdossier van een toekomstige aanbestedingsprocedure. De conclusies zullen, daar waar ProRail het mogelijk en zinvol acht, worden geïmplementeerd in het aanbestedingsdossier en/of de aanbestedingsprocedure.

3.3 Planning

Datum	Activiteit
18 juli 2024	Publicatie / uitnodiging tot deelname marktconsultatie door ProRail
11 september 2024 < 13.00 uur	Uiterste datum voor het indienen van de antwoorden op de vragen in hoofdstuk 2
18 september 2024 2 oktober 2024	Uitnodigen voor deelname individuele gesprekken
24 en 26 september 2024 7 oktober 2024	Individuele gesprekken
3 oktober 2024 24 oktober 2024	Versturen concept verslag individuele gesprekken aan deelnemers
17 oktober 2024 7 november 2024	Ontvangst opmerkingen individuele concept verslagen
30 oktober 2024 21 november 2024	Publiceren definitief verslag aan deelnemers marktconsultatie

3.4 Contact

Uw antwoorden voor deze marktconsultatie kunt u indienen bij bart-jan.debeer@prorail.nl.

Voor vragen over deze marktconsultatie kunt u contact opnemen met:

Bart-Jan de Beer (Tendermanager)

bart-jan.debeer@prorail.nl

06-42310014

3.5 Open en eerlijk

Deelnemen aan de marktconsultatie is geheel vrijwillig en zal niet leiden tot enige voorrechten in een aanbesteding. Evenzo zal niet deelnemen in de marktconsultatie niet leiden tot uitsluiting van een eventuele aanbesteding.

Door uw deelname aan deze marktconsultatie stemt u ermee in dat de door u verstrekte informatie door ProRail mag worden gebruikt in (de voorbereiding van) de aanbesteding. Door u verstrekte commerciële (cijfermatige) informatie zal door ProRail vertrouwelijk worden behandeld.

ProRail hecht veel waarde aan een transparant proces. Het niet de bedoeling om deelnemende marktpartijen aan de marktconsultatie te bevoordelen of niet-deelnemende partijen op achterstand te plaatsen. Vanuit dit perspectief zal alle relevante informatie volgend uit de marktconsultatie aan alle potentiële inschrijvers ter beschikking worden gesteld bij publicatie van de aanbesteding danwel worden toegevoegd aan het aanbestedingsdossier.

Eventuele kosten voor de deelname aan deze marktconsultatie worden niet vergoed.

4 Bijlagen

Bij dit document horen een drietal bijlagen die samen de eisen vertegenwoordigen die ProRail u voor wil leggen en waarop we u vragen, aan de hand van de vragen uit hoofdstuk 2, te reageren.

Het betreft:

1. **20240424 ProRail indoornavigatie PvE.** Dit is een eisenpakket opgesteld door het samenwerkingsverband Kennis over Zien.
 2. **Aanvullingen PVE digitale navigatie op stations.** Dit zijn de aanvullende eisen opgesteld door ProRail. Dit betreffen voornamelijk eisen waaraan binnen de spoorwereld moet worden voldaan.
 3. **20240417 Keuzematrix indoor navigatie.** Dit is een verificatietabel waarmee de prestaties van een systeem aan de hand van het PvE beoordeeld kan worden.
- Alle bijlagen worden in pdf-formaat verstrekt.